

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

เขตการศึกษา 2 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นเขตการศึกษาที่ประชากรไม่รู้หนังสือมากที่สุดของประเทศ จากการคาดคะเนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติระบุว่าในปี พ.ศ. 2523 มีผู้ไม่รู้หนังสือในเขตการศึกษา 2 ถึงร้อยละ 23.70 (วัน เชนพิชัย 2527 : 1) อ้างอิงมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520) สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเป็นเพราะในเขตการศึกษานี้โดยเฉพาะใน 3 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประชากรประมาณร้อยละ 80 เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามและใช้ภาษามลายูถิ่นในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงไม่นิยมพูดภาษาไทยหรือพูดภาษาไทยไม่ได้ เป็นเหตุให้ประชากรในท้องถิ่น 3 จังหวัดภาคใต้นี้ไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้ดีเท่าที่ควร และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากการสำรวจของสำนักงานกฤษฎีกา (2526 : 74) พบว่า นักเรียนในเขตการศึกษา 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก เพราะมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยอันเป็นอุปสรรคในการศึกษาวิชาอื่น ๆ (สำนักงานกฤษฎีกา 2526 : 10) ทำให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น ออกกลางคัน และไม่มีโอกาสในการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับนักเรียนในเขตการศึกษาอื่น รัฐบาลจึงต้องลงทุนสูงในการจัดการศึกษา ในด้านเศรษฐกิจผู้จบการศึกษาแล้วมีประสิทธิภาพและคุณภาพไม่ดีพอ อัตราในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (วัน เชนพิชัย 2527 : 1 - 2) จากการเป็นผู้ไม่รู้หนังสือหรือพูดภาษาไทยไม่ได้ ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชกับข้าราชการเป็นไปอย่างไม่สะดวก เพราะต้องใช้ล่ามแปล ซึ่งตรงบ้างไม่ตรงบ้างทั้งต้องเสียเวลามาก เป็นเหตุให้ข้าราชการห่างเหินจากประชาชนและก่อให้เกิดปัญหาปลีกย่อยอีกหลายประการ ในที่สุดก็กลายเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศไปโดยปริยาย (วัน เชนพิชัย 2527 : 2 อ้างอิงมาจากสำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2522 : 6 - 8) ฉะนั้นการเป็นผู้ไม่รู้

หนังสือของประชาชนจึงเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของเขตการศึกษา 2 แม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันก็ทรงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ จึงได้มีพระราชดำรัสในคราวเสด็จเยี่ยมราษฎรจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2502 ณ กรุงสันถาคาร ภาคการศึกษา 2 ว่า "การศึกษาที่นี้สำคัญมากให้พยายามจัดให้ดีให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนักเพียงแต่พอรู้เรื่องก็ดียิ่งดี เพราะเท่าที่ผ่านมามีคนไม่รู้หนังสือต้องใช้ล่ามแปล การให้พูดเข้าใจกันได้เพื่อสะดวกในการติดต่อซึ่งกันและกัน" (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2522 : หนาพิเศษ) ด้วยเหตุที่ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรม จึงควรให้ประชาชนในชาติเรียนรู้ภาษาของตน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม นอกจากนี้ ประยุทธ์ กุญสาคร (2527 อ้างอิงมาจาก ผะอบ โปษะกฤษณะ : 1) ได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ ดังนี้

1. ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อกันและทำให้วัฒนธรรมอื่น ๆ เจริญขึ้น ภาษาใช้สื่อความหมายของคนทั้งชาติ แต่ละภาษามีระเบียบของตนเองแล้วแต่จะตกลงกันในหมู่นักชาติหนึ่ง ๆ ภาษาเป็นศูนย์กลางยึดคนทั้งชาติ
2. ภาษาเป็นเครื่องแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลก และยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย
3. ภาษาเป็นศาสตร์ เพราะเป็นภาษาของชาติจึงต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ และผู้ใช้ต้องรักษากฎเกณฑ์นั้น ๆ แต่กฎเกณฑ์หรือหลักของภาษาไม่ตายตัวเหมือนกฎวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ตั้งขึ้นจึงเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติและกาลสมัย

จึงสรุปได้ว่าภาษามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการติดต่อสื่อสาร

เป็นที่ยอมรับกันว่าภาษาเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับทักษะอื่น ๆ และการสอนเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษา ดังที่ กานดา ณ ถลาง (2513 : 19) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักภาษาศาสตร์ที่นำมาเป็นปัจจัยในการสอนภาษาไว้ดังนี้

1. ภาษาคือคำพูดไม่ใช่ขอเขียน ต้องสอนคำพูดทั้งประโยคในรูปของภาษาที่ใช้ได้ในชีวิตจริง นำไปใช้ได้จริงในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. ภาษาเป็นเรื่องของการสร้างนิสัย คือผู้เรียนเรียนภาษาโดยการเลียนและท่องจำก่อน เมื่อการเลียนและท่องจำมีมากขึ้นผู้เรียนก็สามารถใช้ได้โดยอัตโนมัติ นั่นคือการไว้ภาษาของผู้เรียนได้เกิดเป็นนิสัย การสอนภาษาต้องให้ผู้เรียนเลียนการออกเสียงการท่องจำก่อนแล้วจึงฝึกฝนให้สามารถใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติในที่สุด
3. การสอนภาษาต้องสอนภาษาไม่ใช่สอนเกี่ยวกับหลักภาษา คือให้ผู้เรียนเรียนการใช้ภาษาไม่ใช่เรียนหลักภาษา
4. ภาษาคือสิ่งที่เจ้าของภาษาเน้น ๆ พูด ไม่ใช่สิ่งที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะคงพูด เช่นนั้น เช่นนี้ บทเรียนที่ใช้ต้องเป็นภาษาที่ใช้อยู่จริง
5. ภาษาแต่ละภาษามีความหมายแตกต่างกัน เราต้องศึกษาลักษณะโครงสร้างของภาษาที่เป็นภาษาเดิม ดังนั้นการสอนภาษาควรเป็นไปตามแนวความคิดดังกล่าว

การมีทักษะทางภาษาไทยดีทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมช่วยส่งเสริมความคิดและวิจารณญาณของบุคคล ทั้งยังมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศด้วย เพราะผู้ที่มีความรู้ภาษาไทยดีจะสื่อความเข้าใจต่อประชาชนให้ทราบนโยบายต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และประชาชนเองก็จำเป็นต้องใช้ทักษะทางภาษารับทราบนโยบายและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นประชาชนที่ดีของชาติ (ทักษิณ สุภเมธี 2527 : 1 - 4) รัฐบาลเองก็ให้ความสำคัญต่อวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาอย่างมาก จัดให้วิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อยู่ในกลุ่มทักษะ โดยกล่าวถึงภาษาไทยไว้ว่า

“ภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นเรื่องมีคุณค่าต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จึงควรให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า มีความรู้ทักษะและเจตคติอันถูกต้องตามความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม” (ธีระ รุญเจริญ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ให้อัตราเวลาเรียนวิชาภาษาไทยถึงปีละ 1050 คาบ ซึ่งมากที่สุดของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 30) ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อคนไทยเพราะเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน นักเรียนควรได้เรียนและฝึกการใช้ภาษาไทยให้ดี เพื่อสามารถติดต่อกับผู้อื่นเป็นที่เข้าใจกัน และประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันในสังคม (ทัศนีย์ ฟูกลมณี 2527 : 4)

ในการใช้ภาษาไทยนั้น การอ่านเป็นพฤติกรรมที่มีคุณลักษณะพิเศษไม่เหมือนการฟัง การพูด และการเขียน การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏในข้อความนั้น ๆ เป็นสำคัญ (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน 2524 : 2) การอ่านเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความชำนาญในการจดจำ (word recognition) และความสามารถในการแยกการตอบสนองต่อสิ่งทีรับรู้ เช่น ตัวอักษร ตลอดจนการใช้เหตุผลในการตีความที่เห็นจากสัญลักษณ์ และการอ่านมีกระบวนการต่าง ๆ ในตัวเองตามลำดับของพฤติกรรมดังนี้ (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน 2524 : 114 - 115 อ้างอิงมาจาก Gibson 1968)

- ขั้นที่ 1 การรับสื่อ คือ เห็นตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ตีพิมพ์
- ขั้นที่ 2 เป็นการแยกหรือเลือกตอบสนองตามตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ตีพิมพ์
- ขั้นที่ 3 เป็นการแปลสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือ เป็นคำพูดเพื่อเข้าใจความหมาย
- ขั้นที่ 4 เป็นการสัมพันธ์ระหว่างความหมายจากคำพูดนั้นกับสัญลักษณ์ตีพิมพ์ คือความที่อ่าน

จากขั้นตอนทั้งสี่ การตีความจากตัวหนังสือออกมาเป็นความหมายนับเป็นปัจจัยสำคัญของการอ่าน

จากการศึกษาของกองการศึกษา (2523 : 4 - 8) พบว่า ความเข้าใจความหมายของคำ และความเข้าใจเรื่องที่อยู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้มากเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่าน เพราะการอ่านมิได้หมายถึงการออกเสียงตัวหนังสือ

เพียงอย่างเดียวรวมถึงกระบวนการค้นหาความหมายจากตัวหนังสือด้วย

ความเข้าใจในการอ่านแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การตีความตัวหนังสือ
2. การจับความหมาย
3. การซ้ำซึ่งหรือเข้าใจ
4. กระบวนการคิดหาเหตุผลขณะค้นหาความหมาย

ในการทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านนั้น ผู้เรียนในระดับต้นจำเป็นต้องรับเอาสัญลักษณ์ทางภาษาหรือตัวหนังสือไปพร้อมกับประสบการณ์เดิมกับเสียงและคำพูดที่เคยได้ยินมาก่อน จากนั้นแปลรหัสจากภาษาเขียนออกมาเป็นภาษาพูด แล้วแปลรหัสจากภาษาพูดออกเป็นความหมายเกิดความเข้าใจการอ่าน (ทองการประถมศึกษา 2523 : 4 - 8)

โดยที่ภาษาเป็นลักษณะทางสังคมที่ใช้ในการสื่อความหมายและการถ่ายทอดความคิด (อุตม วโรดมลิขิตต์ 2518 : 18) แต่ในการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จะไม่เกิดผลถ้าไม่มีการจำ เพราะการจำเป็นพฤติกรรมภายในของมนุษย์ที่ผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น เกี่ยวกับความรู้สึก การรับรู้ การคิด ฯลฯ การศึกษาการจำและการเรียนรู้ไม่อาจแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด การศึกษาการเรียนรู้ต้องมีการจำเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ และการศึกษาความจำการเรียนรู้ก็มาเกี่ยวข้องเช่นกัน (ชัยพร วิชชาวุธ 2520 : 36) นักจิตวิทยาสนใจค้นคว้าเกี่ยวกับความจำของมนุษย์กันมากและต่อเนื่องกันมานับตั้งแต่ เอ็มมิง เฮาส์ (Ebbinghaus) นักจิตวิทยาชาวเยอรมันเริ่มศึกษาเกี่ยวกับความจำอย่างเป็นระบบ การจำจะเป็นไปอย่างมีระบบได้ก็ต่ออาศัยการเรียนรู้ที่มีระบบ เพราะการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ (ชัยพร วิชชาวุธ 2515 : 65) ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้คงอยู่ในความจำระยะยาว หรือ LTM ที่เรียกว่า พจนานุกรมสมอง (Mental Dictionary) นี้ อยู่ในรูปของความรู้เฉพาะอย่างและความรู้ในทันที (ไสว เลี่ยมแก้ว 2527 : 127) การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาคความคิดสามารถจำแนกผลการเรียนรู้ ความคิด ออกเป็นความรู้เฉพาะ

อย่าง ความรู้ในทันที ความรู้ประจักษ์ และกลวิธีคิดตามลำดับ (ไซว เลียมแกว 2525 : 95) ในเรื่องเกี่ยวกับบลูมและคนอื่น ๆ (Bloom and others 1974 : 18) ได้วิเคราะห์ความสามารถทางสมองของมนุษย์ออกเป็น 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยเรียงจากขั้นต่ำสุดไปสู่ชั้นสูง ความจำจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสามารถทางสมองของมนุษย์และเป็นความรู้พื้นฐานของการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง นอกจากนั้น ชัยพร วิชชาวุธ (2520 : 50) ให้ความสำคัญของการจำที่มีต่อการรับรู้ที่เกิดจากการตีความสิ่งเร้าที่มาสัมผัสประสาทรับความรู้สึก และการตีความต่ออาศัยประสบการณ์ที่อยู่ในความจำ เพื่อให้รู้ว่าสิ่งเร้าที่รู้สึกนั้นคืออะไร สิ่งเร้าที่คนเราประสบมากในชีวิตประจำวันคือสิ่งเร้าทางภาษา การตีความสิ่งเร้าที่เป็นภาษาจะไม่ได้ภาษาที่ถูกต้องหากยังขาดประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับการตีความ คือการจำเสียงหรือรูปของคำได้ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะต้นอีกทอดหนึ่ง

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้คำมีหลายประการ วิธีการเสนอให้เรียนและการทดสอบเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีต่อการเรียนรู้คำ ไซว เลียมแกว (2527 : 27 - 28) ได้อธิบายการศึกษาการเรียนรู้คำไว้ว่า นักจิตวิทยามักเลือกสิ่งเร้าที่มีลักษณะโดด ๆ ไม่ซับซ้อนมาจัดเป็นแถว ๆ สองแถวบ้างสามแถวบ้าง การรายงานมักใช้สองแบบคือ แบบให้รายงานครั้งเดียวทั้งหมด (Whole Report) กับรายงานเป็นแถว ๆ (Partial Report) นอกจากนั้นดีส์และฮัลส์ (Deese and Hulse 1967 : 302 - 303) ได้อธิบายวิธีศึกษาการเรียนรู้ภาษาแบบส่วนรวมว่า หมายถึงการเสนอให้เรียนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งครั้งที่เสนอทั้งหมด แต่ดำเนินการเสนอให้เรียนแบบส่วนย่อยจะหมายถึงการเสนอให้เรียนที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ โดยในแต่ละส่วนย่อยให้เกณฑ์กำหนดให้ใช้เหมือนกัน ๆ กัน เกี่ยวกับการเปรียบเทียบส่วนย่อยและส่วนรวมเพื่อศึกษาอิทธิพลของการเรียนรู้ภาษา ดีส์และฮัลส์ (Deese and Hulse 1967 citing Garner and Whiteman) ได้ทำการวิจัยโดยให้ผู้รับการทดลองเรียนภาษาแบบส่วนรวมและส่วนย่อยเพื่อดูว่า ผู้รับการทดลองสามารถเรียนส่วนรวมได้ถูกต้องแล้ว จะทำให้สามารถเรียนส่วนย่อยได้ถูกต้องเช่นเดียวกันหรือไม่ ผลปรากฏว่าผู้ที่เรียนส่วน

รวมได้ถูกต้อง สามารถเรียนส่วนย่อยได้เช่นกันซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ การศึกษาการเรียนรู้ ภาษายเป็นส่วน ๆ จำเป็นต้องให้แต่ละส่วนย่อยมีความหมายเท่าเทียมกัน จากผลที่กล่าวมาสรุป ได้ว่าวิธีเสนอให้เรียนและการทดสอบมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา

นอกจากวิธีเสนอให้เรียนแล้ว ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือความหมายของคำ เพราะว่าคำเป็นส่วนหนึ่งของภาษาที่ประกอบด้วยเสียงและความหมาย ดังนั้น การศึกษาเรื่องภาษานอกจากศึกษาเรื่องเสียงแล้วต้องอาศัยความหมายของเสียงประกอบด้วยจึง สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารได้ (อนันต์ ทรงวิทยา และเนารัตน์ ทรงวิทยา 2520 : 140) ด้านความหมายของคำ บันลือ พฤกษ์วัน (2522 : 21) ได้แบ่งความหมายของคำออกเป็น 3 อย่าง คือ (1) ความหมายแทนรูปธรรม (2) ความหมายแทนนามธรรม และ (3) ความหมายของคำ ที่มีบริบทหรือตำแหน่งเป็นข้อกำหนด ชัยพร วิชชาวุธ (2520 : 122) อธิบายว่าการจัดระเบียบ เป็นวิธีช่วยปรับปรุงความจำอย่างหนึ่ง การจัดระเบียบคือการจัดสิ่งเราหลาย ๆ อย่างให้เป็น ระเบียบอาจรวมเป็นกลุ่มเช่นสิ่งที่อยู่ใกล้ ๆ กัน หรือสัมพันธ์กันก็จัดเป็นกลุ่มเดียวกัน หรือโดยการ แบ่งสิ่งเรานี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามคุณสมบัติที่ร่วมกัน การจัดสิ่งเราทางภาษาที่เกี่ยวกับความ หมายนี้ ชัยพร วิชชาวุธ (2525 : 173) ได้จำแนกการเรียนรู้ภาษาด้านความหมายออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความหมายเจาะจง ซึ่งเป็นเสียงแทนสิ่งหนึ่งจำเพาะเจาะจงการเรียนรู้เป็นการ เชื่อมสัมพันธ์ (Association) ระหว่างสิ่งเรากับการตอบสนอง (S กับ R) และระดับความหมาย ทั่วไปซึ่งเป็นการใช้เสียงแทนสิ่งต่าง ๆ เป็นประเภท การศึกษาการเรียนรู้ภาษาโดยการฝึกการ อ่านมุ่งฝึกอ่านคำที่มีความหมายและเน้นด้านการสร้างความหมายของคำ (บันลือ พฤกษ์วัน 2522 : 127) ในการอ่านเด็กมีใคอ่านโดยอาศัยเพียงการจำรูปคำแต่ต้องอาศัยความหมายของคำนั้น ๆ ด้วย โดยเด็กต้องระลึกถึงประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยแปลความหมาย และสนใจอ่านสิ่งที่มีความ หมายมากกว่าสิ่งที่มีความหมายน้อยหรือไรความหมาย (บันลือ พฤกษ์วัน 2522 : 91) ความ หมายของคำบางคำมีความหมายเป็นชื่อเฉพาะ เช่น ประเทศไทย นักแก้ว สมิธ ฯลฯ ความหมาย ต่าง ๆ เหล่านี้เข้ารหัสในสมองในระบบความจำระยะยาวในระดับที่ต้นและลึกแตกต่างกัน ความ

หมายที่เป็นชื่อเฉพาะหรือมีความหมายเฉพาะอยู่ในระดับค้ำกว่าความหมายที่เป็นคำทั่วไป (ไสว
 เลี่ยมแก้ว 2527 : 96) จากที่กล่าวมาแสดงว่าความหมายของคำและระดับค้ำหลักของความ
 หมายมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา

จากสภาพปัญหาและผลการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสงสัยว่า
 สภาพการเรียนรู้การสอนภาษาไทยน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกำเรียนภาษาไทยของนักเรียน
 ระดับความหมายของคำและวิธีเสนอให้เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับความ
 หมายของคำและวิธีเสนอให้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้คำ โดยแปรค่าระดับความหมายของคำออกไปเป็น
 คำที่มีความหมายระดับค้ำและคำที่มีความหมายระดับค้ำ และแปรค่าวิธีการเสนอให้เรียนออกไป
 เป็นวิธีการเสนอให้เรียนครึ่งละหนึ่งคำและวิธีการเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว ทั้งนี้เพื่อ
 ศึกษาว่าตัวแปรเหล่านี้จะมีผลต่อการเรียนรู้คำหรือไม่ประการใด เป็นการวิจัยที่ทดลองการทราบผล
 ของวิธีการเสนอให้เรียนคำที่มีระดับความหมายต่างกันต่อการเรียนรู้คำของนักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาระดับที่ 2 ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตลอดจนกิริยารวม (Interaction)
 ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ซึ่งได้แก่ระดับความหมายของคำและวิธีการเสนอให้เรียนด้วย

เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีเสนอให้เรียน

การศึกษาเกี่ยวกับการเสนอสิ่งเร้าให้ผู้รับการทดลองตอบสนองมีอยู่หลายวิธีคือ มีทั้งที่
 เป็นการทดลองกับมนุษย์และทดลองกับสัตว์ สิ่งเร้าที่ให้ตอบสนองก็มีหลายประเภทรวมทั้งวิธีให้
 ตอบสนองก็มีหลายวิธีเช่นกัน ในเรื่องเกี่ยวกับการเสนอสิ่งเร้าให้ตอบสนองนั้น เคยและสแตนเลย์
 (Day and Stanley 1977 citing Vincent Di Lollo) ได้ศึกษาการเสนอสิ่งเร้าทาง
 ภาษาให้ผู้รับการทดลองตอบสนองโดยการใช้คำอักษรเป็นแถว ๆ ละ 7 ตัว ให้ผู้รับการทดลอง
 ตอบสนอง แบ่งสิ่งเร้าออกเป็น 2 ประเภท คือ การให้ตอบสนองโดยรายงานทั้งหมดในครั้งเดียว
 และการตอบสนองโดยรายงานเป็นส่วน ๆ ตัวอักษรที่ใช้ในการทดลองเป็นชนิดที่มีรอบล้อมรอบ

และชนิดที่ไม่มีกรอบล้อมรอบ ใช้ช่วงเวลาในการเสนอสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดการตอบสนอง โดยแบ่งช่วงเวลาเป็น 0, 50 และ 150 มิลลิวินาที การรายงานค่าเป็นการรายงานทั้งหมดในครั้งเดียวตรงรายงานตามลำดับของตัวอักษร แต่ถ้าวัดเป็นการให้รายงานบางส่วนให้รายงานตามตัวและ ผลการทดลองพบว่า การรายงานทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ยการตอบถูกแต่ละช่วงเวลาเป็นร้อยละ 62, 56 และ 56 การรายงานเป็นบางส่วนได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 76, 76 และ 77 ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการเรียนภาษาที่ให้อ่านบางส่วนแล้วให้รายงานเป็นบางส่วน ทำให้การเรียนรู้ได้ดีกว่าและเร็วกว่าการเรียนทั้งหมดในครั้งเดียว การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนจำและเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนไต่มา ๆ ผู้สันทนงควมมีวิจัยจัดสิ่งเร้าให้นักเรียนฝึก ในเรื่องมีคัสและฮัลส์ (Deese and Hulse 1967 : 302) กล่าวไว้ว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างวิธีฝึกเป็นส่วน ๆ กับวิธีฝึกทั้งหมดในครั้งเดียว โดยวัดจากเวลาและจำนวนครั้งที่ถึงเกณฑ์แล้ว การฝึกเป็นส่วน ๆ ได้ผลดีกว่าการฝึกทั้งหมดในครั้งเดียว นอกจากนี้ออกเซนไดน์ (Oxendine 1968 : 205) ก็ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับคัสและฮัลส์ที่ว่า การฝึกเป็นส่วน ๆ (Short Practice) ได้ผลดีกว่าการฝึกที่ยาวกว่า (Longer Practice) ทั้งในแง่เวลาและจำนวนครั้งที่ครบตามการทดลองของ ล็อง ท้างโดย ออกเซนไดน์ (Oxendine 1968 : 207 citing Lyon 1931) ได้ให้นักเรียนเรียนคำที่มีความหมายคู่กัน แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้เรียนคำเป็นส่วน ๆ กลุ่มที่สองให้เรียนคำหมดทั้งชุดการเรียนในครั้งเดียว ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนเป็นส่วน ๆ สามารถจำคำได้มากกว่าและนานกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว ผลการทดลองนี้สอดคล้องกับการทดลองของสเปอร์ลิง (Spurling 1960 a) ที่พบว่า การเสนอสิ่งเร้าที่เป็นส่วนย่อย ๆ ทำให้ผลการตอบสนองดีกว่าการเสนอสิ่งเร้าโดยส่วนรวม สำคัญในประเทศไทย จริญญา สระคันตี (2513) ได้วิจัยพบว่าในการสอนอ่านคำโดยใช้สไลด์เป็นอุปกรณ์การสอนอ่านทีละคำ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนคงทนกว่า และนักเรียนจำบทเรียนได้มากกว่าการสอนโดยให้เรียนครั้งละมาก ๆ

ผลการวิจัยและการทดลองตาม ๆ ที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่าวิธีการเสนอให้เรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการจำ คำ คือการเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ (โดยส่วนย่อย) ทำให้ผู้เรียน

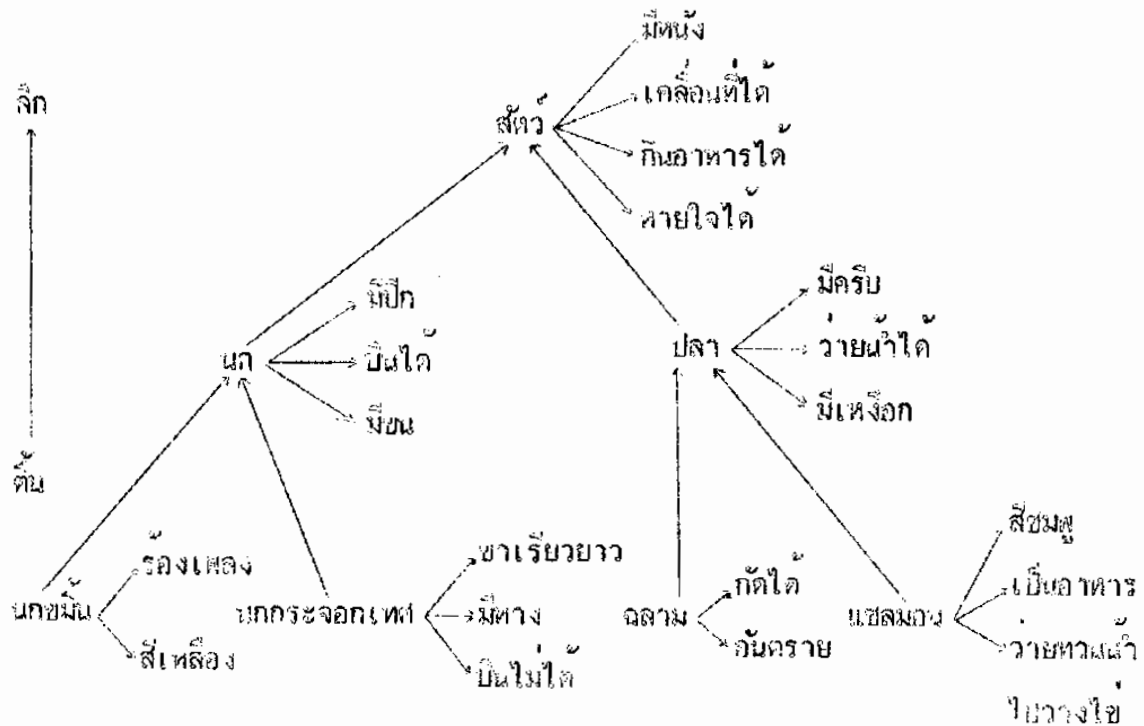
สามารถเรียนรู้และจำคำได้มากกว่า และคงทนกว่าการเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว (โดย
 ส่วนรวม)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับความหมายของคำ

การศึกษาเรื่องความหมายของคำได้มีนักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยาสนใจศึกษากันมา
 นานแล้วอย่างที เดล (Dale 1976 : 172 - 173 citing Katz and Foder 1963 ;
 Katz 1966) ได้แบ่งความหมายของคำออกเป็นสองส่วนคือ ลักษณะทางความหมายและขีดจำกัด
 ทางภาษา ส่วนที่เป็นลักษณะทางความหมายเช่นคำ "คนโสด" ลักษณะทางความหมายคือ ผู้ชาย
 ผู้หญิง ไม่ได้แต่งงาน คำ "ภรรยา" ลักษณะทางความหมายคือ มนุษย์ ผู้หญิง แต่งงาน ลักษณะ
 ทางความหมายของแต่ละคำมีตัวอย่าง (Instance) มากกว่าหนึ่งประการในแต่ละคำ เช่นคำ
 "สิ่งมีชีวิต" มีความหมายรวมถึงสุนัข ดอกกุหลาบ ต้นไม้ และคน เป็นต้น นอกจากลักษณะทาง
 ความหมายแล้วคำแต่ละคำก็ยังมีขีดจำกัดทางความหมาย ดังคำ "ภรรยาคนโสด" พบว่ามีขีด
 จำกัดที่ขัดแย้งกันอย่างเด่นชัด เพราะคนโสดคือผู้ไม่ได้แต่งงานในขณะที่ภรรยาคือผู้ที่แต่งงาน
 นอกจากคำแต่ละคำมีความหมายในตัวเองแล้ว ความหมายของคำยังแบ่งออกเป็นลำดับชั้นได้ดังที่
 คอลลิน (Collin 1981 : 183 citing Collins and Quillian 1972) ได้สรุปลำดับ
 ชั้นความหมายของคำว่าทำให้น้อยลงได้โดยมีเพียงสามหรือสี่ชั้น หรือมากที่สุดก็เพียงห้าหรือหกชั้น
 เท่านั้น เช่น คำ "นกเป็ดน้ำ" คือ เป็ด คือ นก คือ สัตว์ คือ สิ่งมีชีวิต คือ วัตถุ ซึ่งคอลลินส์
 และควินเลียนไม่ได้กำหนดจำนวนชั้นความหมายที่แน่นอนไว้ จากตัวอย่างดังกล่าวอาจทำให้มอง
 ลงกว่านั้นก็ได้โดยกล่าวถึงโดยตรงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง เป็ดและสัตว์ หรือการเชื่อมโยง
 ระหว่างเป็ด คือ นก คือสัตว์ก็ได้ นั่นคือ คำแต่ละคำย่อมมีความหมายและความหมายยังมีระดับ
 ที่แตกต่างกัน

การจำคำที่มีความหมายในระดับชั้นที่แตกต่างกัน เป็นเรื่องที่ได้รับการศึกษาค้นคว้า
 ไวแล้ว เลียมแกว (2527 : 96 - 97) อธิบายว่า ความหมายของคำที่เป็นชื่อเฉพาะหรือมีลักษณะ
 เป็นเฉพาะจะอยู่ในความจำระยะยาวในระดับที่ต่ำกว่าคำที่มีความหมายทั่วไป เช่นคำว่า แมกเซา

จะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า นก เพราะนกเขาเป็นส่วนหนึ่งของนก การศึกษาระดับต้นลึกของ ความหมายที่เข้ารหัสอยู่ในความจำระยะยาวนั้นนักจิตวิทยานิยมวัดความเร็วในการตอบสนอง โดยคาด หวังว่าความหมายที่ต่ำกว่าจะตอบสนองออกมาเร็วกว่าคำที่อยู่ลึกกว่า นอกจากนั้นไซสว เลียมแกว (2527 : 97 - 98) ยังได้อธิบายลำดับชั้นของความหมายที่จำไว้ในระบบความจำระยะยาวของ คอลลินส์และควิลเลียน (Collins and Quillian 1969) โดยอธิบายโครงสร้างไว้ดังภาพ ประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างลำดับชั้นของความหมายที่จำไว้ในระบบ LTM

จากโครงสร้างลำดับชั้นความหมาย คำว่า 'สัตว์' เป็นคำที่อยู่ลึกที่สุด คำนกและปลากอย ตื้นขึ้นมา นกขมิ้น, นกกะจอกเทศ, ฉลาม และแซลมอน อยู่ตื้นที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า คำ นก กลุ่มคำนกขมิ้นและนกกะจอกเทศ ส่วนคำว่า 'สัตว์' กลุ่มคำนกอีกทอดหนึ่ง จึงอยู่ลึกกว่าคำนก และ

คำนกขมีน คำปลา อลงามและแชลมอน ก็อธิบายในทำนองเดียวกัน จากโครงสร้างนี้คำคำนกขมีน และนกรจะจอกแตกต่างกันเป็นตัวอย่างของคำนก คำดลามาและแชลมอนต่างก็เป็นตัวอย่างของคำสัตว์ เพราะทั้งหมดคือสัตว์ ความหมายหรือคำที่อยู่ในระดับต่ำกว่านอกจากเรียกว่าคำที่เป็นตัวอย่างของคำที่อยู่ในระดับสูงกว่าแล้ว ยังเรียกอีกอย่างว่าเป็นลักษณะกำหนดความหมายที่สูงกว่า โฮวาร์ด (Howard 1983 : 195 - 199 citing Collins and Quillian 1969 : 240 - 247) ได้อธิบายการทดลองของคอลลินส์และควิลเลียนไว้ว่า คอลลินส์และควิลเลียนได้สร้างประโยคขึ้น 3 ประโยค คือ

S0 : นกขมีนเป็นนกขมีน

S1 : นกขมีนเป็นนก

S2 : นกขมีนเป็นสัตว์

ให้ผู้รับการทดลองดูแล้วตอบว่า ถูก หรือ ผิด ผลปรากฏว่าถ้าการใช้เวลาในการตอบสนองประโยคทั้งสามแตกต่างกันออกไปโดยผู้รับการทดลองใช้เวลาตอบมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับชั้นของความหมาย โดยที่ใช้เวลาตอบประโยค S0 น้อยกว่าประโยค S1 ในขณะที่ใช้เวลาตอบสนอง S1 น้อยกว่า S2 จากการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าระดับความหมายที่ต่ำกว่าใช้เวลาในการตอบสนองน้อยกว่าระดับความหมายที่สูงกว่า

นอกจากนี้คอลลินส์และควิลเลียนยังได้สร้างประโยคขึ้นอีก 3 ประโยค ให้ผู้รับการทดลองตอบว่า ถูก หรือ ผิด ดังนี้

P0 : นกขมีนสี่เท้า

P1 : นกขมีนบินได้

P2 : นกขมีนมีผิวหนัง

ผลปรากฏว่าผู้รับการทดลองตอบว่าถูกในประโยค P0 โดยใช้เวลาในการตอบสนองน้อยกว่าประโยค P1 และใช้เวลาในการตอบสนองประโยค P1 น้อยกว่าประโยค P2 เพราะประโยค P0 เป็นประโยคที่ประกอบด้วยคำที่มีความหมายต่ำกว่าประโยคที่ P1 และประโยค P1 ก็ต่ำกว่า

ประโยค ๒ เมื่อเปรียบเทียบประโยคทั้งสองชุดพบว่าค่าเฉลี่ยของเวลาที่ใช้ในการตอบสนอง ประโยคชุดที่ 1 มากกว่าประโยคชุดที่ 2 เพราะประโยคชุดที่ 1 มีโครงสร้างระดับความหมาย ของคำลึกกว่าประโยคชุดที่ 2 จึงเห็นได้ว่าผู้เรียนใช้เวลาในการตอบสนองประโยคที่มีโครงสร้าง ทางความหมายของคำที่ตื้นเขินกว่าในการตอบสนองประโยคที่มีโครงสร้างทางความหมายที่ลึกกว่า ในเรื่องนี้ ไสว เลี่ยมแก้ว (2527 : 119) กล่าวไว้ว่า ความซับซ้อนของประโยคอยู่ในความจำ ระยะยาว เมื่อระดับความหมายหรือมิติที่ขึ้นอยู่กับความจำระยะยาวแตกต่างกัน การที่ความหมาย เหล่านี้จะออกไปจากความจำระยะยาว เพื่อให้ความหมายหรือข้อความหรือรู้จักสิ่งเราในความจำ รู้สึกสัมผัส (SM) หรือความจำระยะสั้น (STM) ย่อมใช้เวลาเดินทางออกไป (ตอบสนอง) แตก ต่างกัน ดังนั้น เวลาในการตอบสนองก็จะขึ้นอยู่กับระดับที่ลึกของ ความหมายของคำหรือประโยค

เกี่ยวกับความหมายของประโยคคาตาเนีย (Catania 1979 : 269 citing Sach 1967 : 263 - 269) ได้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองฟังประโยคหลัก หลังจากนั้นก็ได้ ฟังประโยคที่เปลี่ยนไปจากประโยคหลัก คือให้มีการเปลี่ยนแปลงใน 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) เปลี่ยนแปลงรูปแบบประโยคแต่ไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Form Change) (2) เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Active-Passive Change) และ (3) เปลี่ยนแปลง ความหมาย (Semantic Change) ดังตัวอย่าง

ประโยคหลัก	: เขาส่งจดหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ถึงกาลิเลโอ ผู้ซึ่งเป็นนัก-
วิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของอิตาลี
(1) เปลี่ยนแปลงรูปแบบ	: เขาส่งให้กาลิเลโอผู้ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของอิตาลี
จดหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้
(2) เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง	: จดหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ส่งให้กาลิเลโอผู้ซึ่งเป็นนักวิชา-
ศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของอิตาลี
(3) เปลี่ยนแปลงความหมาย	: กาลิเลโอนักวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของอิตาลีส่งให้เขาเป็น
จดหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้

ผลการทดลองพบว่า ผู้รับการทดลองรู้ความแตกต่างของประโยค เมื่อความหมายเปลี่ยนแปลงไป (Semantic Change) จากประโยคหลักมากกว่าประโยคในอีก 2 ลักษณะ ทั้งนี้เพราะผู้รับการทดลองจำความหมายของประโยคมากกว่าจำโครงสร้างทางไวยากรณ์หรือแบบประโยค ในความหมายของประโยคนี้ คาทานียะ ยังได้สรุปผลการวิจัยของแกรนส์ฟอร์ดและแฟรงก์ (Catania 1979 : 269 citing Gransford and Franks 1971 : 269) ไว้ว่าการที่ผู้รับการทดลองฟังประโยคที่สัมพันธ์กันคือ "มดอยู่ในครวี่" และประโยค "มดกินขนมหวาน" แล้วผู้ทดลองนำประโยคทั้งสองมาเชื่อมเข้าด้วยกันเป็น "มดกินขนมหวานอยู่ในครวี่" ให้อัตราการทดลองประเมิน (Rate) เมื่อได้ยินสองประโยคแรก (ยังไม่ได้เชื่อมเข้าด้วยกัน) กับเมื่อได้ยินประโยคหลัง (เมื่อเชื่อมประโยคเข้าด้วยกันแล้ว) ผลปรากฏว่าผู้รับการทดลองประเมินค่าการได้ยินประโยคหลังมากกว่าสองประโยคแรก เพราะผู้รับการทดลองโยงความหมายของคำเข้าด้วยกันเป็นประโยคที่ทำให้เกิดความหมายได้ดีกว่า

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำไว้อีกมากดังที่ไอเซ็งค์ (Eysenck 1977 : 135 - 158) ได้รวบรวมผลการวิจัยของนักจิตวิทยาและนักภาษาศาสตร์คือ จากผลการวิจัยของสมิท โซเบนและริฟส์ (Smith, Shoben and Rips 1974) พบว่า ผู้รับการทดลองใช้เวลาในการตัดสินใจตอบว่า นกกระจอก คือ นก ในเวลาเพียง 975 มิลลิวินาที รูเบนส์ไตน์, เลวิสและรูเบนส์ไตน์ (Rubenstein, Lewis and Rubenstein 1971) รายงานว่าผู้รับการทดลองตอบสนองคำว่า "roIt" ว่าไม่ใช่คำในภาษาอังกฤษด้วยเวลาเพียง 918 มิลลิวินาที ลอฟตัสและซัพเพส (Loftus and Suppes 1972) พบว่า ผู้รับการทดลองสามารถระลึกชื่อผลไม้ที่ชนคนควยอักษร พี (P) ในเวลาเพียง 1,170 มิลลิวินาที แลงเดอร์-เมเยอร์ (Lander - Mayer 1972) ได้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองตอบสนองประโยค "A chimpanzee is a primate" และประโยค "A chimpanzee is an animal" พบว่า ประโยคความสัมพันธ์ระหว่าง chimpanzee กับ animal ตอบสนองได้เร็วกว่าความสัมพันธ์ระหว่าง chimpanzee กับ primate เพราะระดับความหมายของ animal อยู่ต้นกว่า primate กันท์ซ์ (Kintsch 1972 a) ก็ได้ให้ข้อสนับสนุนด้านความสัมพันธ์ของความหมาย โดยกล่าวว่า

คำว่า "แมลง" และ "ปีก" มีการตอบสนองเร็วเท่า ๆ กัน เมื่อเข้าสู่กับคำว่าผีเสื้อ นั่นคือความสัมพันธ์ระหว่าง "ผีเสื้อ-แมลง" และ "ผีเสื้อ-ปีก" มีความเข้มเท่าเทียมกัน แต่อย่างไรก็ตามถ้านำคำที่มีความหมายแตกต่างกันสองชนิดมาเสนอได้ เรียบแบบโยงสัมพันธ์ก็จะได้ผลที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังได้มีการทดลองกับผู้ที่มีปัญหาในการอ่าน โดย แอนโทนี (Anthony 1977 : 46 - 54) ซึ่งได้ทำการทดลองการอ่านคำกับนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านจำนวน 27 คน โดยให้ผู้รับการทดลองอ่านคำนามที่มีค่าเงินภาพและความหมายแตกต่างกันจำนวน 70 คำ ผลปรากฏว่าผู้รับการทดลองสามารถอ่านคำที่มีค่าเงินภาพและความหมายสูงได้เร็วกว่าคำที่มีค่าเงินภาพและความหมายต่ำ และยังพบอีกด้วยว่าความยาวของคำไม่มีผลต่อการอ่านคำแต่อย่างใด

จากผลการทดลองต่าง ๆ ที่กล่าวมาแสดงว่าระดับของคำเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้คำ กล่าวคือ การเรียนรู้คำที่มีความหมายระดับต้นเรียนรู้ได้เร็วกว่าคำที่มีความหมายระดับลึก

ตามผลการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องของทั้งด้านวิธีการเสนอให้ เรียบแบบให้เรียนครั้งละหนึ่งคำและการเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว ตลอดจนระดับความหมายของคำคือคำที่มีความหมายระดับต้นและคำที่มีความหมายระดับลึก ดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วสามารถนำมาตั้งเป็นสมมติฐานการวิจัยต่อไป

สมมติฐาน

1. ถ้าให้นักเรียนเรียนคำโดยเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ และเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว กับเรียนคำที่มีความหมายระดับต้นและคำที่มีความหมายระดับลึกแล้ว นักเรียนที่เรียนคำที่มีความหมายระดับต้นจะใช้เวลาจำนวนครั้งการเรียนน้อยกว่านักเรียนที่เรียนคำที่มีความหมายระดับลึก

2. ถ้าให้นักเรียนเรียนคำโดยเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ และเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว กับเรียนคำที่มีความหมายระดับต้นและคำที่มีความหมายระดับลึกแล้ว นักเรียนที่เรียน

คำโดยเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำจะใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้น้อยกว่านักเรียนที่เรียนคำโดยเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว

3. ถ้าให้นักเรียนเรียนคำโดยเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ และเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว กับเรียนคำที่มีความหมายระดับต้นและคำที่มีความหมายระดับลึกแล้ว จำนวนครั้งการเรียนรู้ที่เป็นผลจากวิธีเสนอให้เรียนจะแตกต่างกันไปตามระดับความหมายของคำหรือมีการรวบรวมระหว่างวิธีเสนอให้เรียนกับระดับความหมายของคำ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษามลของระดับความหมายของคำและวิธีเสนอให้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้คำและกิริยารวมระหว่างตัวแปรทั้งสอง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้คำระหว่างการเรียนคำที่มีความหมายระดับต้นกับการเรียนคำที่มีความหมายระดับลึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีเสนอให้เรียนระหว่างวิธีเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำกับวิธีเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว
3. เพื่อศึกษากิริยารวมระหว่างระดับความหมายของคำและวิธีเสนอให้เรียน
4. เพื่อศึกษาจำนวนคำที่เรียนรู้ในแต่ละครั้งการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้คำและการพยากรณ์

ความสำคัญและประโยชน์

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้รู้วาระหว่างคำที่มีความหมายระดับต้นกับคำที่มีความหมายระดับลึก คำประเภทใดทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วกว่ากัน

1.2 ทำให้รู้วาระหว่างวิธีเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำกับวิธีเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว วิธีใดทำให้เกิดการเรียนรู้คำได้เร็วกว่ากัน

1.3 ทำให้รู้ว่ามีกิจกรรมระหว่างระดับความหมายของคำกับวิธีเสนอให้เรียนหรือไม่

1.4 ทำให้รู้ว่าในแต่ละครั้งการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้คำได้กี่คำ

1.5 ทำให้รู้ว่าการเรียนรู้คำของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงกับการพยากรณ์สอดคล้องกันหรือไม่

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาวิธีสอนอ่านคำที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คำได้เร็วขึ้น

2.2 ช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาได้ทราบถึงอิทธิพลของระดับความหมายของคำและวิธีเสนอให้เรียนและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.3 ทำให้ทราบแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้คำที่จะทำต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 128 คน โดยสุ่มมาจากประชากรในข้อ 1
3. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 ระดับความหมายของคำ แปรค่าเป็นสองระดับ คือ คำที่มีความหมายระดับสูงกับคำที่มีความหมายระดับเล็ก
 - 3.1.2 วิธีเสนอให้เรียน แปรค่าเป็นสองระดับคือ การเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำกับการเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนการอ่านคำที่นับมาจากการเรียนจนถึงเกณฑ์ในการอ่านคำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำที่มีความหมายระดับต้น (Lower Semantics) หมายถึง คำบางที่มีความหมายเฉพาะเป็นตัวอย่างของมโนทัศน์ ซึ่งนักศึกษาศรีอยุธยาโทสาขาจิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา 2529 จำนวน 30 คน จัดให้เป็นคำที่มีความหมายระดับต้น
2. คำที่มีความหมายระดับเล็ก (Higher Semantics) หมายถึง คำบางที่เป็นมโนทัศน์มีความหมายทั่วไป ซึ่งนักศึกษาศรีอยุธยาโทสาขาจิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา 2529

จำนวน 30 คน จัดได้เป็นคำที่มีความหมายระดับลึก

3. ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นภาพสไลด์คำที่มีเสียงอ่านออกเสียงกำกับบันทึกไว้ในเทปบันทึกเสียง สำหรับเสนอให้เด็กเรียนเรียนรู้ในรอบเรียนและสอบในรอบสอบ แบ่งเป็น ดังนี้

3.1 ชุดการเรียนรู้ที่เสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ ประกอบด้วยภาพสไลด์คำ

จำนวน 10 ภาพ ๆ ละ 1 คำ

3.2 ชุดการเรียนรู้ที่เสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว ประกอบด้วยภาพสไลด์

จำนวน 1 ภาพ ๆ ละ 10 คำ

4. วิธีเสนอให้เรียนครั้งละหนึ่งคำ หมายถึง วิธีที่ผู้วิจัยฉายสไลด์คำพร้อมเสียงอ่านจากเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนเรียนคำต่าง ๆ ครั้งละหนึ่งคำเรื่อยไปจนหมดชุดการเรียนรู้

5. วิธีเสนอให้เรียนทั้งหมดในครั้งเดียว หมายถึง วิธีที่ผู้วิจัยฉายสไลด์คำที่มีคำทั้งหมดในชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนดูพร้อมกันมีเสียงอ่านออกเสียงจากเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนเรียนคำต่าง ๆ คำละหนึ่งครั้งจนหมดทุกคำในชุดการเรียนรู้

6. ครั้งการเรียนรู้ (Trials) หมายถึง เหตุการณ์การเสนอคำให้เรียนแต่ละครั้งแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำนั้น ๆ จนหมดชุดการเรียนภายในเวลาที่กำหนด

7. ครั้งการเรียนรู้จนถึงเกณฑ์ (Trials to Criterion) หมายถึง จำนวนครั้งการเรียนรู้คำ นับจากครั้งแรกจนถึงครั้งที่ผู้ฝึกเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะอ่านถูกต้องหมดทุกคำเป็นจำนวน 3 ครั้งการเรียนรู้ติดต่อกัน (Kintsch 1970 : 62)

8. การอ่านออกเสียง (Oral Reading) หมายถึง การเปล่งเสียงอ่านคำที่เห็นบนจอภาพโดยที่ผู้ฟังที่ใช้ภาษาไทยฟังแล้วรู้ว่าผู้อ่านอ่านคำนั้น

9. คะแนน หมายถึง คะแนนที่ได้จากจำนวนครั้งการเรียนรู้ที่นักเรียนแต่ละคนเรียนจนถึงเกณฑ์

10. การเรียนรู้คำ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถอ่านคำต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้ได้ถูกต้องฟังแล้วรู้ว่าผู้อ่านอ่านคำนั้น